

spreekt, dat er geen enkel arts te vinden zal zijn om onder zulke omstandigheden een reis mede te maken, opdat er spoedig voor een behoorlijk verblijf van den dokter gezorgd zal worden, heb ik gebruik gemaakt van de gelegenheid, welke gisteren aan het Amsterdamsche publiek werd geboden om genoemd stoomschip der Koninklijke Hollandsche Lloyd te bezichtigen en werd mij op mijn verzoek door een der officieren deze doktershut getoond.

En nu moet mij direkt de opmerking van het hart, dat hier blijkbaar een misverstand in het spel moet zijn. De langwerpige vierkante doktershut toch is gelegen in het compartiment *eerste* klasse, is even groot en even net gemeubileerd als de andere hutten eerste klasse — afgezien van de z.g. luxehutten — en bezit zelfs twee patrijspoorten, die ruime gelegenheid voor ventilatie aanbieden. Schuin tegenover deze hut bevindt zich, eveneens in het compartiment eerste klasse, een keurig net ingerichte apotheek.

Nu is er — en dit heeft wellicht aanleiding tot het misverstand gegeven — aan het einde van een korte gang, die in de doktershut uitloopt, een tweede kleinere deur, waardoor de dokter uit zijn hut direkt kan komen in het compartiment *derde* klasse en in de groote, ruime en uitstekend verlichte operatiekamer. Deze deur is, gelijk mij heden door een der directeuren van de Lloyd in een onderhoud werd medegedeeld, juist op grond van de ervaring aangebracht en voor het gemak van den dokter en met het oog op het spoedig verleenen van hulp bij plotselinge ongevallen onder de derde-klassepassagiers. Op grond van het door mij waargenomene kom ik dan ook tot een tegenovergestelde conclusie als collega LOOZE en meen ik een tocht als scheepsdokter met bovengenoemde boot gerust te kunnen aanbevelen. Der directie past een woord van hulde voor de doelmatige wijze, waarop aan boord van dit schip in de geneeskundige verzorging is voorzien. De inrichting van de doktershut, van de apotheek, van de operatiekamer, van de afzonderlijke afdeling voor besmettelijke zieken en van het hospitaal voor derde-klassepassagiers, legt van die doelmatige en praktische wijze de beste getuigenis af.

Amsterdam, 14 Juli 1909.

C. F. SCHREVE.

BRIEFWISSELING.

DE CIRCULAIRE OVER CALCIDEX.

Naar aanleiding van de ingezonden stukken van DE JAGER en VAN DER WIELEN in de beide vorige nummers zendt ons dr. H. C. FOLMER te Zwolle een artikel, dat wij, om zijn lengte, niet in zijn geheel kunnen opnemen.

Tegenover DE JAGER verklaart hij, aan de calcidex-circulaire part noch deel te hebben gehad en de circulaire eerst gelijktijdig met DE JAGER te hebben gelezen. Evenmin wist hij, dat de circulaire zou worden rondgezonden.

Tegenover VAN DER WIELEN herinnert hij er aan, dat zijn artikel „de tuberculose als stofwisselingsziekte” verscheen in het *Medisch Weekblad* van 3, 10 en 17 October 1908, en dat hij in het nummer van 14 November nogmaals de bereidingswijze nauwkeurig heeft aangegeven. Ook gaf hij aan tal van collega's schriftelijk de meest uitvoerige inlichtingen. Eerst in Februari, dus vijf maanden later, werd het middel door BROCADES en STHEEMAN geleverd,

toen uit de gevoerde briefwisseling de noodzakelijkheid daartoe bleek. Immers het door de collega's en hun apothekers bereide praeparaat faalde. VAN DER WIELEN heeft geen enkele nieuwe mededeeling gedaan. Schrijver wijst er op, dat calcidex niet aan het publiek wordt geadverteerd. De aantijging van VAN DER WIELEN wijst hij met de meeste beslistheid af.

Ook van de firma BROCADES en STHEEMAN ontvingen wij een uitvoerig schrijven over calcidex, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Op blz. 132 in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* vindt men een voorschrift van prof. VAN DER WIELEN Sol. mellis e calco loco calcidex). Wanneer men dit leest, zou men meenen, dat beide praeparaten dezelfde waren, daar de heer VAN DER WIELEN opgeeft: loco calcidex. Wat hij met dit woord „loco” zeggen wil, weten wij niet, doch zeer zeker mag men dit niet vertalen door: „gelijk aan”. Wij maakten het praeparaat volgens voorschrift VAN DER WIELEN en vergeleken dat met het onze:

Calcidex B. S.

Solut. Mellis e Calce.

Kleur donkerbruin, S.g. 1.049.

Kleur donkerbruin, iets opalesceerend; S.g. 1.02.

Groeirest van 3 gram opgelost in 20 cM³ $\frac{1}{10}$ HCl., teruggetitreerd met $\frac{1}{10}$ Na OH. Hiervoor benoodigd 4.6 cM³. Er is dus gebonden 13 $\frac{1}{2}$ cM³ $\frac{1}{10}$ HCl.

Groeirest van 3 gram opgelost in 20 cM³ $\frac{1}{10}$ HCl teruggetitreerd met $\frac{1}{10}$ Na OH. Hiervoor benoodigd 13 $\frac{1}{2}$ cM³. Dus gebonden 6 $\frac{1}{2}$ cM³.

5 cM³ wordt geneutraliseerd door 13 $\frac{1}{2}$ cM³ HCl.

5 cM³ wordt geneutraliseerd door 5.3 cM³ $\frac{1}{10}$ HCl.

Leidt men door de oplossing koolzuur, dan ontstaat een vuilbruin praecipitaat.

Leidt men door de oplossing koolzuur, dan ontstaat een veel lichter oranje-geel gekleurd praecipitaat.

Vermengd met gelijke deelen alcohol, wordt het slijmig troebel.

Vermengd met gelijke deelen alcohol, blijft het helder.

Smaak: onaangenaam.

Smaak: vrij aangenaam”.

„Verder meenen wij op te moeten komen tegen het woord „spécialité”, dat de heer VAN DER WIELEN gebruikt, daar het absoluut geen artikel is, dat door reclame in dagbladen direct aan het publiek wordt aangeboden. Hetgeen wij gepubliceerd hebben omtrent calcidex, is steeds in handen gekomen van geneesheeren, nooit in handen van het publiek. Van een spécialité kan hier dus nooit sprake zijn, of het moest alleen zijn, om het middel in discredit te brengen. Wij zouden tevens gaarne vernemen, of artikelen als migrainin, diuretin, enz. ook spécialité's zijn”.

Redactie.

DANKBETUIGING.

Onze mede-redacteur dr. H. P. KAPTEIJN te Abcoude ontving, bij gelegenheid van zijn zeventigsten verjaardag, zulk een overvloed van gelukwenschen uit alle deelen des lands, dat het hem niet mogelijk is, ze alle persoonlijk te beantwoorden.

Hij verzoekt ons, aan de vriendelijke gelukwenschers zijn hartelijken dank over te brengen, waaraan wij bij deze gaarne voldoen.

Redactie.